

Тема 4. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності

4.1. Призначення та структура УКТЗЕД

В Україні використовується **Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД)**, основу якої становить **Гармонізована система опису та кодування товарів**.

Гармонізована система опису та кодування товарів (*Гармонізована система, ГС*) — міжнародна номенклатура товарів, розроблена [Всесвітньою митною організацією](#).

До ГС входить близько 5 000 груп товарів; кожна група позначається шестизначним цифровим кодом. [Товари](#) упорядковані в логічну структуру і мають добре визначені правила для досягнення уніфікованої класифікації. ГС використовується більше ніж 200 країнами на основі їхніх Митних тарифів, а також для збору міжнародної торгової статистики.

Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності — це систематизований перелік товарів, який включає код товару, його найменування, одиницю виміру та обліку.

Усі предмети, що підлягають митному контролю, систематизовано у 21 розділі, 97 главах, 1241 товарній позиції і 5019 товарних підпозиціях, найменування і цифрові коди яких уніфіковано з Гармонізованою системою.

Кожний конкретний товар повинен бути однозначно визначений тільки одним кодом української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності. Таким чином, система кодування забезпечує високий ступінь деталізації номенклатури товарів. Також передбачає резерв для включення нових чи специфічних товарів.

Для забезпечення визначення коду товару тільки одним кодом в УКТЗЕД:

- групи товарів не повторюються по змісту;
- перелічені всі товари, що можуть перетинати кордон;
- для виключення можливості присвоєння декількох кодів товару залежно від застосування критерію матеріалу, з якого він виготовлений, або призначення, класифікація товарів здійснюється відповідно до вимог "Основних правил інтерпретації класифікації товарів".

Кодування (класифікація) товарів здійснюється відповідно до вимог УКТЗЕД та є технічним прийомом, що дозволяє представити товар, що класифікується, у вигляді групи знаків (код товару), встановлених цим класифікатором. Щоб уникнути неправильної класифікації необхідно враховувати, що УКТЗЕД складається з трьох складових частин:

- основних правил інтерпретації УКТЗЕД;
- приміток до розділів та груп УКТЗЕД (розділ, група, позиція, підпозиція, категорія, підкатегорія);
- текстового опису групувань УКТЗЕД та їх цифрового позначення.

Товари в УКТЗЕД згруповані на декількох рівнях інформаційного значення, починаючи рівнями, де поміщується найбільш загальний опис видів товарів, та закінчуючи рівнями з описом конкретних товарів. Розподіл товарів на групи базується на конкретних даних. Відсутній розподіл товарів на групи, який може бути зумовлений тільки теоретичними ознаками та є непотрібним для цілей зовнішньоекономічного регулювання (наприклад, різниця між кінсьми гнідими и чорними). Групи УКТЗЕД не мають також перехрещуватися за змістом, інакше класифікація товарів була б довільною та достатньо ненадійною.

УКТЗЕД містить 21 розділ (нумеруються римськими цифрами та не відображаються в коді товару) та 97 груп (нумеруються арабськими цифрами). Група 77 не використовується.

УКТЗЕД має наступні рівні деталізації (рис.4.1):

1. Розділи - нумеруються римськими цифрами, які не зазначаються у товарному коді. Містять примітки, які мають юридичну силу при класифікації товарів (перше основне правило інтерпретації). На рівні розділів товари згруповано у відповідності з галузями промисловості по сукупності різних ознак товарів:

- походження (розділи I, II, V);
- функціональне призначення (розділи IV, XI, XII, XVI, XVII, XVIII, XIX, XX, XXI);
- хімічний склад (розділи III, VI, VII);
- матеріал, з якого виготовлено товар (розділи VIII, IX, X, XIII, XIV, XV).

2. Групи - мають двозначну нумерацію арабськими цифрами, яка не має зв'язку з нумерацією розділів. Перші два знаки товарного коду відповідають номеру групи, в якій цей товар класифікується. Містять примітки, які мають юридичну силу при класифікації товарів (перше основне правило інтерпретації).

77-а група зарезервована і не містить текстового опису. На рівні груп товари деталізовано в залежності від матеріалу, з якого їх виготовлено; від функцій, які вони виконують; від ступеню обробки.

В деяких групах містяться додатковий рівень класифікації - підгрупи, які пронумеровано римськими цифрами та які не відображено у структурі цифрового коду. Наприклад, група [39](#) складається з двох підгруп:

I. "Первинні форми" (позиції [3901](#) - [3914](#)) та II. "Відходи, обрізки та скрап; напівфабрикати; вироби" (позиції [3915](#) - [3926](#)).

При утворенні груп в УКТЗЕД використано принцип послідовності обробки товару - від сировини до отримання напівфабрикатів та готових виробів (сировина - напівфабрикати - готові вироби). Наприклад, живі корови класифікуються у товарній позиції [0102](#), їх м'ясо у товарній позиції [0201](#), а готові харчові продукти, виготовлені з цього м'яса, у товарних позиціях [1601](#) - [1602](#).

3. Позиції - мають чотиризначну нумерацію, в якій перші два знаки відповідають номеру групи, яка включає цю товарну позицію. Текстовий опис товарних позицій має юридичну силу для класифікації товарів (перше правило основних правил інтерпретації). Деталізація товарів на рівні позицій здійснюється по більш різноманітним та специфічним ознакам ніж на рівні груп.

4. Підпозиції - є самим нижнім рівнем деталізації товарів, на якому код товару та його текстовий опис відповідають УКТЗЕД. Мають шестизначну нумерацію, в якій перші чотири знаки відповідають товарній позиції, в якій міститься ця підпозиція. Тут використовуються додаткові ознаки деталізації товарів в доповнення до вищезазначених.

5. Категорії - мають восьмизначну нумерацію, в якій перші шість знаків відповідають номеру підпозиції, яка включає цю категорію. Деталізація товарів відповідає КН ЄС.

6. Підкатегорії - містять опис товару та його десятизначний товарний код.

27	10	00	27	11
Група				
Позиція				
Підпозиція				
Категорія				
Підкатегорія				

Рис.4.1 Класифікаційні рівні позначення товарів в УКТЗЕД

Кожний конкретний товар повинен бути однозначно визначений тільки одним кодом української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності. Для забезпечення визначення коду товару тільки одним кодом в УКТЗЕД:

- групи товарів не повторюються по змісту;
- перелічені всі товари, що можуть перетинати кордон;
- для виключення можливості присвоєння декількох кодів товару залежно від застосування критерію матеріалу, з якого він виготовлений, або призначення, класифікація товарів здійснюється відповідно до вимог "Основних правил інтерпретації класифікації товарів".

Таким чином, система кодування забезпечує високий ступінь деталізації номенклатури товарів. Це має особливе значення для її застосування в національних товарних номенклатурах: держави, не порушуючи відповідних міжнародно-правових норм, що закріплюють основи системи кодування, одержують можливість у відомих межах змінювати рівень деталізації виходячи з національних інтересів. Розроблена система кодування дозволяє за необхідності провести подальше розширення номенклатури товарів без порушення системи класифікації. Вона передбачає резерв для включення нових чи специфічних товарів.

Десятизначний цифровий код УКТЗЕД складається з таких елементів (рис.4.2): перші шість цифр означають код товару за ГС, ті самі шість цифр плюс сьомий і восьмий знаки утворюють код товару за КН ЕС, дев'ята та десята цифри (поки що в усіх випадках "0") призначену для можливої деталізації в майбутньому тих чи інших товарних позицій з урахуванням інтересів України.

Таким чином, структура десятизначного цифрового кодового позначення товарів в УКТЗЕД включає код групи (перші два знаки), товарної позиції (перші чотири знаки), товарної підпозиції (перші шість знаків), товарної категорії (перші вісім знаків), товарної підкатегорії (десять знаків). Для докладнішої товарної класифікації використовується сьомий, восьмий, дев'ятий та десятий знаки цифрового коду.

Код товару відповідно до УКТЗЕД (10 знаків)									
X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Код товару відповідно до ГС (6 знаків)						Додаткова деталізація Європейської Співдружності (7 і 8-й знаки)			
Код товару відповідно до КН ЄС (8 знаків)								0	0

Рис. 4.2. Структура коду товару в УКТЗЕД України

Розглянемо структуру десятизначного коду Української класифікації товарів, на прикладі статуетки з фаянсу яка класифікується в товарній підкатегорії 6913909800 (рис.4.3).

Пояснення до товарної позиції 6913:	
6913	Статуетки та інші декоративні вироби з кераміки:
6913100000	- з фарфора
691390	- інші
6913901000	- - з грубої кераміки
	- - інші
6913909300	- - - з фаянсу або тонкої кераміки
6913909800	- - - інші

Рис.4.3. Пояснення до товарної позиції

Перші два знаки коду 69 описують назва товарної групи, в нашому випадку це вироби з кераміки. Чотири знака 6913 дають більш детальний опис на рівні товарної позиції, як статуетки та інші керамічні вироби. Так, як наша статуетка з фаянсу розглядаємо код на рівні наступних шести знаків 691390, як інші (так як наша статуетка ні з порцеляни), далі переходимо до класифікації на рівні

останніх восьми і десяти знаків 6913909800 товарної категорії і товарної підкатегорії, які дають нам остаточне детальний опис нашої статуетки з фаянсу, і називається з фаянсу або тонкої кераміки.

У Товарній номенклатурі зустрічаються випадки, в яких опис позиції, під позиції, категорії і підкатегорії збігаються. Тобто товарна позиція є не деталізованою, наприклад [0409000000](#) "Мед натуральний".

Особливе значення в товарній номенклатурі має спеціальна система пунктуації включає в себе кому, крапку з комою, а також дві точки, дана система пунктуації застосовується в текстовому описі товарних угруповань товарної номенклатури):

- кома між двома частинами текстового опису угруповання Товарної номенклатури, свідчить про те, що будь-який товар, вказаний до коми, може бути виготовлений з будь-якого матеріалу;
- крапка з комою зазначає поділ товарів з різними ознаками (характеристиками), об'єднані в одну товарну позицію або під позиції. Тобто будь-які визначення у текстовому описі товарної угруповання Товарної номенклатури після крапки з комою не можуть застосовуватися до товарів, зазначених до крапки з комою.
- дві крапки показує продовження деталізації товарної угруповання на іншому рівні.

Однією з важливих особливостей УКТЗЕД є наявність так званої "дефісної системи". Дефісна система передбачає зазначення певної кількості рисок (дефісів) перед текстовим найменуванням деталізованих угруповань УКТЗЕД (підпозицій, категорій, підкатегорій). Кількість дефісів відповідає рівню угруповання. Різна кількість проставлених дефісів показує глибину деталізації та полегшує пошук відповідного текстового найменування товару по певному алгоритму - від меншого числа рисок (дефісів) до більшого. В деяких угрупованнях УКТЗЕД (позиціях та підпозиціях) присутні додаткові рівні деталізації, для яких не передбачено цифрового коду. Вони позначені символами " - " або " - - ", проставленими перед текстовим описом. Без врахування вказаного текстового опису, при його наявності, товар класифікувати не можна. Наприклад, над підпозицією [0408 11](#) з текстовим описом " - - сушені" розташовано текстовий опис "- яєчні жовтки", навпроти якого відсутній цифровий код. Відповідно текстовий опис підпозиції [0408 11](#) слід читати як "яєчні жовтки, сушені".

Як правило в УКТЗЕД на рівні угруповань (позицій, підпозицій, категорій та підкатегорій) виділено один або кілька видів товарів (виробів), які найбільше обертаються у світовій торгівлі, для інших видів товарів призначено узагальнене угруповання з текстовим описом "інші", так зване "кошикове" угруповання. Завдяки "кошиковим" угрупованням, які мають текстовий опис "-інші" в ТН включено всі без винятку товари.

Деякі товари можуть бути класифіковані відповідно від матеріалу, з якого їх виготовлено, інші в залежності від функції, для якої ці товари призначено. Зрозуміло, що положення при якому залишається свобода вибору між матеріалом та функцією не сумісне з вимогами УКТЗЕД. УКТЗЕД містить чіткі визначення та правила (основні правила інтерпретації, примітки до розділів

та груп), які регулюють випадки часткового співпадання змісту угруповань УКТЗЕД позицій або неможливості вибору відповідного угруповання УКТЗЕД. Це дає можливість уникнення часткових накладень, при умові що товар (виріб) призначений для виконання декількох функцій або виготовлений з декількох матеріалів.

Примітки до розділів та груп товарної номенклатури регулюють спірні ситуації не тільки між матеріалом та функцією, коли необхідно оцінити, що є головним - матеріал, з якого виготовлено товар, чи його функціональне призначення, але також і випадки різного ступеню обробки товарів. Таким чином, примітки до розділів та груп дозволяють провести чіткий розподіл між різними товарними позиціями та визначити їх пріоритети при класифікації певних видів товарів. Певні примітки виключають конкретні товари з конкретних розділів, груп і товарних позицій. Наприклад, примітка 1(а) до групи [02](#) говорить про те, що у цю групу не включаються продукти, які не можуть використовуватись для вживання людиною, типу зазначених у товарних позиціях [0201-0208](#) або [0210](#). Тобто, якщо свиняча туша (підпозиція [0203 11](#)), з якихось причин не придатна для використання в якості їжі людини (м'ясо зіпсувалося під час зберігання, або було забито хвору тварину), то у такому випадку ця туша не може класифікуватись у групі [02](#), а повинна класифікуватись у групі [05](#) (товарний код [0511 99 80 00](#)). У примітках дається визначення термінів. Терміни застосовуються з метою спрощення текстового опису угруповань. Необхідно мати на увазі, що значення та трактування окремих слів та термінів в УКТЗЕД не обов'язково відповідають їх загальноприйнятому значенню та тлумаченню. Наприклад, значення терміну "трактор" (примітка 2 до групи [87](#)) включає також автомобільні сідельні тягачі та інші автомобілі які призначені для буксування причепів. Значення даного терміну поширюється лише на групу [87](#). Разом з тим УКТЗЕД містить терміни, які поширюються на декілька груп або на всю УКТЗЕД. Виходячи з цього не завжди достатньо ознайомитись з примітками до певних розділів та груп, а також необхідно ознайомитись з примітками до інших розділів та груп, які мають відношення до подібних видів товарів, матеріалів з яких вони виготовлені та функцій, які вони виконують. Примітки, в деяких випадках, визначають особливості класифікації певних товарів, наприклад:

- товари, які представлені у наборах (примітка 3 до розділу VI);
- товари, які виготовлені з кількох матеріалів (примітка 5 до розділу XV);
- суміші різних продуктів (примітка 1 до групи [09](#));
- частини товарів (примітка 3 до групи [94](#));
- приладдя (примітка 3 до групи [95](#)).

Невід'ємною складовою частиною УКТЗЕД є Основні правила інтерпретації УКТЗЕД. Ці Правила служать комплексним керівництвом для віднесення товару до певного класифікаційного угруповання. Таких правил шість. Перші чотири регламентують порядок визначення товарної позиції (перші чотири знаки коду), визначають порядок віднесення товару до певної товарної

позиції. Шосте правило застосовується після того, як визначено товарну позицію, і регулює віднесення товару до відповідних підпозиції, категорії та підкатегорії. Застосовуються перші чотири правила виключно послідовно, переходячи від Правилу 1 до Правилу 2(а), від Правилу 2(а) до Правилу 2(б) і так далі. Не можна застосовувати Правило 3(а) не застосувавши послідовно Правила 1, 2(а), 2(б). Лише у випадку неможливості застосування попереднього правила при класифікації товару допускається застосування наступного. Шосте правило може бути застосовано при необхідності визначення угруповання в рамках визначеної товарної позиції. П'яте правило стосується класифікації упаковки, футлярів, тари тощо.

Комітетом по ГС ВМО надруковано англійською та французькою мовами пояснення до ГС - "EXPLANATORY NOTES", які містять коментар до кожної товарної позиції. Ці видання містять коментарі до кожної товарної позиції ГС з описом товарів, які включаються або виключаються з конкретної товарної позиції. Там де це можливо роз'яснюється зміст товарної позиції разом із технічним описом розглянутих товарів (зовнішній вигляд, якісні характеристики, способи виготовлення і використання).

Згідно з вимогами УКТЗЕД класифікація (кодування) товару (виробу) здійснюється наступним чином. Спочатку, згідно з першим правилом Основні правила інтерпретації УКТЗЕД визначається відповідна товарна позиція (перші чотири знака товарного коду), в текстовому описі якої описано класифікований товар. При цьому необхідно перевірити, чи не існує відповідна примітка до розділу або групи, яка регламентує класифікацію цього товару. Після визначення відповідної товарної позиції визначаються послідовно підпозиція, категорія та підкатегорія, текстовий опис яких відповідає товару.

Також при класифікації товару необхідно мати відповіді на наступні запитання:

1. Що це?
2. Із якого матеріалу (чи речовини) виготовлено?
3. Для чого використовується?
4. В якому вигляді використовується?
5. Чи єдине це угруповання в якому воно описано?

При класифікації товару або іншого вантажу:

1. Визначається відповідна товарна позиція УКТЗЕД, в текстовому описі якої описано класифікований товар. При цьому необхідно визначити, чи не існує відповідних приміток до розділу або групи, які регламентують класифікацію таких товарів.

2. Після визначення відповідної товарної позиції визначаються послідовно підпозиція, категорія та підкатегорія, текстовий опис яких відповідає товару.

3. У випадку коли не існує товарної позиції, текстовий опис якої конкретно описує товар, послідовно застосовуються Основні правила інтерпретації УКТЗЕД (від другого до четвертого).

4. Застосовуються перші чотири правила виключно послідовно, переходячи від Правилу 1 до Правилу 2(а), від Правилу 2(а) до Правилу 2(б) і так далі. Не можна застосовувати Правило 3(а) не застосувавши послідовно Правила 1, 2(а),

2(б). Лише у випадку неможливості застосування попереднього правила при класифікації товару допускається застосування наступного. Шосте правило може бути застосовано при необхідності визначення угруповання в рамках визначеної товарної позиції.

Слід відмітити, що для цілей митного оформлення правильна класифікація товару займає найважливіше місце в діяльності декларантів. Правильне визначення коду товару відповідно до УКТЗЕД дозволяє в подальшому вірно визначити ставки ввізного мита, необхідність надання тих чи інших дозволів державних органів (рис.4.4).

Для більш правильного і точного здійснення класифікації товарів згідно з УКТ ЗЕД необхідно виконувати наступний порядок дій:

1

Зібрати, як можна більше інформації про найменування і звичайному торговому описі, що дозволяє ідентифікувати і класифікувати товар, його фізичні характеристики з якого матеріалу або речовини виготовлений, для чого і в якому вигляді використовуються, кількісний і якісний склад (матеріал, речовина, суміш, з'єднання і т.д.)

2

Визначити товарних позиціях товарної номенклатури УКТ ЗЕД, в текстовому описі якої описано класифікований товар. При цьому необхідно визначити, чи не існує відповідних приміток до розділу або групи, що регламентують класифікацію таких товарів.

3

Після визначення відповідної товарної позиції, враховуючи рівні деталізації, послідовно визначається товарна під позиція, категорія і категорія, текстовий опис яких відповідає товару.

4

У разі, якщо не існує товарної позиції, текстовий опис якої конкретно описує товар, послідовно застосовуються Правила інтерпретації класифікації товарів (від другого до четвертого).

Рис. 4.5 Порядок дій для здійснення класифікації товарів згідно з УКТЗЕД

4.4. Класифікація товарів

Невід'ємною складовою частиною Товарної номенклатури є **шість основних Правил інтерпретації класифікації товарів** (рис.4.5) , які служать комплексним керівництвом для віднесення товару до певного класифікаційного угруповання. Перші чотири Правила регламентують порядок визначення товарної позиції (перші чотири знаки коду), визначають порядок віднесення товару до певної товарної позиції. Застосовуються перші чотири правила виключно послідовно і тільки в разі неможливості застосування попереднього правила при класифікації товару допускається застосування наступного. Шосте правило може бути застосовано при необхідності визначення угруповання в рамках визначеної товарної позиції. П'яте правило стосується класифікації упаковки, футлярів, тари і т.п. Пояснення цих правил зображені на рис.4.6 -4.10.

ОСНОВНІ ПРАВИЛА ІНТЕРПРЕТАЦІЇ КЛАСИФІКАЦІЇ ТОВАРІВ

ПРАВИЛО 1

Назви розділів, груп та підгруп наводяться лише для зручності користування. Для юридичних цілей класифікація товарів проводиться виходячи з найменувань товарних позицій і відповідних приміток до розділів чи груп і, якщо такі тексти назв та примітки не вимагають іншого, відповідно до таких положень.

ПРАВИЛО 2

а) будь-яке посилання у найменуванні товарної позиції на будь-який товар стосується також некомплектних чи незавершених товарів, за умови, що вони мають основні характеристики комплектних чи завершених товарів. Це Правило застосовується при посиланні на комплектний чи завершений товар (чи такий, що класифікується як комплектний чи завершений згідно з цим Правилем), поданий незібраним чи розібраним;

б) будь-яке посилання у найменуванні товарної позиції на будь-який матеріал чи речовину стосується також сумішей або сполучень цього матеріалу чи речовини з іншими матеріалами чи речовинами. Будь-яке посилання на товар з певного матеріалу чи речовини розглядається як посилання на товари, які повністю або частково складаються з цього матеріалу чи речовини. Класифікація товарів, які складаються більше ніж з одного матеріалу чи речовини, проводиться відповідно до Правил 3.

ПРАВИЛО 3

У разі коли згідно з Правилем 2 б) або з будь-яких інших причин товари на перший погляд можна віднести до двох або більше товарних позицій, класифікація таких товарів проводиться таким чином:

а) перевага надається тій товарній позиції, яка більш конкретно описує товар у порівнянні з найменуваннями товарних позицій, що дають більш загальний опис. Однак, коли кожна з двох або більше товарних позицій стосується лише частини матеріалів чи речовин, які входять до складу суміші чи багатокомпонентного товару, або лише до окремих частин товарів, що надходять у продаж у наборі, призначеному для роздрібної торгівлі, тоді ці товарні позиції розглядаються рівнозначними щодо цього товару, навіть якщо одна з них має повніший або більш точний опис товару;

б) суміші, багатокомпонентні вироби, які складаються з різних матеріалів або вироблені з різних компонентів, і товари, що надходять у продаж у наборах для роздрібної торгівлі, класифікація яких не може проводитися відповідно до Правил 3 а), класифікуються відповідно до матеріалу чи складових, які визначають основний характер цих товарів, за умови, що цей критерій можна застосувати;

в) товари, класифікацію яких не можна провести відповідно до Правил 3 а) або 3 б), класифікуються у товарній позиції з найбільшим порядковим номером серед товарних позицій, які розглядаються.

ПРАВИЛО 4

Товари, які не можуть бути класифіковані згідно з наведеними вище Правилами, класифікуються у товарній позиції, яка відповідає найбільш подібним товарам, що розглядаються.

ПРАВИЛО 5

На додаток до наведених Правил для зазначених нижче товарів застосовуються такі правила:

а) футляри для фотоапаратів, музичних інструментів, зброї, креслярського приладдя, прикрас, а також подібна тара (упаковка), яка має особливу форму і призначена для зберігання відповідних виробів або наборів виробів, придатних для довготермінового використання, і подана разом з виробами, для яких вона призначена, класифікуються разом з упакованими у них виробами. Однак ця вимога не поширюється на тару (упаковку), яка становить разом з виробами одне ціле і надає останньому істотно інший характер;

б) відповідно до зазначеного вище Правил 5 а) пакувальний матеріал та пакувальні контейнери, що поставляються разом з товарами, слід класифікувати разом, якщо вони

відносяться до такого типу упаковки, яка використовується для упакування цих товарів. Однак це положення є необов'язковим у разі, коли ці пакувальні матеріали або контейнери придатні для повторного використання.

Рис. 4.5 Основні правила інтерпретації класифікації товарів

ПРАВИЛО 1

Назви розділів, груп та підгруп наводяться лише для зручності користування. Для юридичних цілей класифікація товарів проводиться виходячи з найменувань товарних позицій і відповідних приміток до розділів чи груп і, якщо такі тексти назв та примітки не вимагають іншого, відповідно до таких положень.

УКТЗЕД являє собою систематизований перелік товарів міжнародної торгівлі. Ці товари згруповані в ній у розділи, групи і підгрупи, які мають назви, що вказують у гранично стислій формі категорії чи типи охоплюваних товарів. Проте в багатьох випадках у розділі чи групі класифікується така різноманітність і кількість товарів, що всіх їх неможливо охопити чи перелічити конкретно в назвах.

Правило 1 тому починається зі застереження, що ці назви наводяться “лише для зручності використання в роботі”. Отже, вони не надають класифікації юридичної сили.

Друга частина цього Правила говорить про те, що класифікацію слід проводити:
а) відповідно до назв товарних позицій і відповідних приміток до розділів чи груп,
б) **якщо в цих назвах чи Примітках не застережене інше**, то відповідно до положень Правил 2, 3, 4 і 5, де це прийнятно.

Положення III а) є очевидним, і багато товарів класифікуються в УКТЗЕД без подальшого звернення до Правил інтерпретації (наприклад, живі коні (товарна позиція 0101), фармацевтичні товари, застережені в Примітці 4 до групи 30 (товарна позиція 3006)).

У положенні III б) вираз “якщо в цих назвах чи Примітках не застережене інше” цілком недвозначно означає, що тексти назв товарних позицій і Примітки до розділів чи груп є пріоритетними, тобто враховуються в першу чергу для класифікації товару. Наприклад, у Примітках до групи 31 ставиться умова, що до певних товарних позицій відносяться лише визначені товари. Отже, ці товарні позиції не можуть бути розширені для того, щоб включити в них товари, які інакше могли б потрапити до них відповідно до Правила 2 б).

Рис. 4.6 Пояснення до правила 1

ПРАВИЛО 2

а) будь-яке посилання у найменуванні товарної позиції на будь-який товар стосується також некомплектних чи незавершених товарів, за умови, що вони мають основні характеристики комплектних чи завершених товарів. Це Правило застосовується при посиланні на комплектний чи завершений товар (чи такий, що класифікується як комплектний чи завершений згідно з цим Правилком), поданий незібраним чи розібраним;

б) будь-яке посилання у найменуванні товарної позиції на будь-який матеріал чи речовину стосується також сумішей або сполучень цього матеріалу чи речовини з іншими матеріалами чи речовинами. Будь-яке посилання на товар з певного матеріалу чи речовини розглядається як посилання на товари, які повністю або частково складаються з цього матеріалу чи речовини. Класифікація товарів, які складаються більше ніж

ПРАВИЛО 2 а)(некомплектні чи незавершені товари)

1. Перша частина Правила 2 а) розширює зміст будь-якої товарної позиції, до якої відноситься конкретний товар, для включення в неї не тільки комплектного виробу, але і некомплектного чи незавершеного виробу, **за умови**, що в поданому вигляді цей виріб має основні властивості комплектного чи готового виробу.

1. Положення цього Правила також поширюються на **заготовки**, якщо вони не виділені в конкретну товарну позицію. Термін "**заготовка**" означає виріб, не готовий для безпосереднього використання, що має приблизну форму або контури готового виробу чи частини, і який може бути використаний, крім виняткових випадків, лише для дороблення в готовий виріб чи частину.

Напівфабрикати, що ще не мають властивої форми готових виробів (такі як прутки, диски, труби і т.д.), не розглядаються як "**заготовки**".

III. Беручи до уваги зміст товарних позицій розділів I-IV, цю частину Правила, звичайно, не застосовують до товарів цих розділів.

Деякі випадки, що підпадають під це Правило, згадуються в Загальних положеннях до розділів чи груп (наприклад, розділ XVI та групи 61, 62, 86, 87 і 90).

ПРАВИЛО 2 а)(товари, подані нескладеними чи розібраними)

1. Друга частина Правила 2 а) передбачає, що комплектні чи завершені (готові) вироби, подані нескладеними чи розібраними, класифікуються в тих же товарних позиціях, що і складені вироби. Таке подання товарів, звичайно, пов'язане з вимогами пакування, вантажно-розвантажувальних робіт (операцій) чи транспортування.

2. Це Правило також стосується некомплектних чи незавершених виробів, поданих розібраними чи нескладеними, за умови, що вони розглядаються як комплектні чи завершені виробництвом виробу згідно з першою частиною цього Правила.

VII. Відповідно до цього Правила, термін "товари, подані нескладеними чи розібраними" означає вироби, компоненти яких повинні складатися за допомогою простих кріпильних виробів (гвинтів, гайок, болтів та ін.) або, наприклад, клепаанням чи зварюванням, **за умови**, що для цього потрібні лише прості складальні операції.

Нескладені компоненти виробу, що перевищують ту кількість, яка потрібна для складання цього виробу, потрібно класифікувати окремо.

VIII. Випадки, що підпадають під дію цього Правила, згадані в Загальних положеннях до розділів чи груп (наприклад, розділ XVI та групи 44, 86, 87 і 89).

1. Беручи до уваги зміст товарних позицій розділів I-VI, цю частину Правила, звичайно, не застосовують до товарів цих розділів.

ПРАВИЛО 2 б)(суміші та сполучення матеріалів чи речовин)

X. Правило 2 б) стосується сумішей і сполучень матеріалів чи речовин та товарів, виготовлених із двох або більше матеріалів чи речовин. Воно стосується товарних позицій, в яких вказується матеріал чи речовина (наприклад, товарна позиція 0503 - кінський волос), та товарних позицій, в яких вказується товар з конкретного матеріалу чи речовини (наприклад, товарна позиція 4503 - вироби з натуральної пробки). Слід зазначити, що це Правило застосовується лише в тому випадку, якщо в цих товарних позиціях чи Примітках до розділів чи груп не застережене інше (наприклад, товарна позиція 1503 - лярд-стеарин, незмішаний).

Готові суміші, описані як такі в Примітках до розділів чи груп або в товарній позиції, слід класифікувати відповідно до Правила 1.

1. Суть цього Правила є в розширенні будь-якої товарної позиції стосовно матеріалу чи речовини, включаючи суміші або сполучення цього матеріалу чи речовини з іншими матеріалами чи речовинами. Дія цього Правила також у розширенні будь-якої товарної позиції стосовно товарів, виготовлених з цього матеріалу чи речовини, включаючи товари, виготовлені частково з цього матеріалу чи речовини.

XII. Це однак розширює товарну позицію не настільки, щоб включати в неї товари, які відповідно до Правила 1 не можна розглядати як такі, що відповідають опису в цій товарній позиції; це відбувається тоді, коли добавка іншого матеріалу чи речовини позбавляє ці товари розпізнавальної ознаки тих видів товарів, що згадані в цій товарній позиції.

XIII. Як наслідок з цього Правила, суміші і сполучення матеріалів чи речовин та товари, виготовлені з більше ніж одного матеріалу чи речовини, якщо вони, на перший погляд, можуть бути віднесені до двох чи більше товарних позицій, повинні класифікуватися згідно з принципами Правила 3.

Рис. 4.6 Пояснення до правила 2

ПРАВИЛО 3

У разі коли згідно з Правилем 2 б) або з будь-яких інших причин товари на перший погляд можна віднести до двох або більше товарних позицій, класифікація таких товарів проводиться таким чином:

а) перевага надається тій товарній позиції, яка більш конкретно описує товар у порівнянні з найменуваннями товарних позицій, що дають більш загальний опис. Однак, коли кожна з двох або більше товарних позицій стосується лише частини матеріалів чи речовин, які входять до складу суміші чи багатокomпонентного товару, або лише до окремих частин товарів, що надходять у продаж у наборі, призначеному для роздрібно́ї торгівлі, тоді ці товарні позиції розглядаються рівнозначними щодо цього товару, навіть якщо одна з них має повніший або більш точний опис товару;

б) суміші, багатокomпонентні вироби, які складаються з різних матеріалів або вироблені з різних компонентів, і товари, що надходять у продаж у наборах для роздрібно́ї торгівлі, класифікація яких не може проводитися відповідно до Правила 3 а), класифікуються відповідно до матеріалу чи складових, які визначають основний характер цих товарів, за умови, що цей критерій можна застосувати;

в) товари, класифікацію яких не можна провести відповідно до Правила 3 а) або 3 б), класифікуються у товарній позиції з найбільшим порядковим номером серед товарних позицій, які розглядаються.

Це Правило передбачає три методи класифікації товарів, які, на перший погляд, можуть бути віднесені до двох чи більше товарних позицій, або згідно з умовами Правил 2 б), або за будь-якої іншої причини. Ці методи застосовуються тій послідовності, в якій вони наведені в цьому Правилі. Отже, Правило 3 б) застосовується лише тоді, коли Правило 3 а) не підходить для класифікації, а якщо й Правила 3 а) та 3 б) не підходять, то застосовується Правило 3в). Отже, черговість застосування методів класифікації така:

а) точний опис товару;

б) розпізнавальна ознака;

в) товарна позиція, що йде останньою в порядку зростання кодів.

Це Правило може застосовуватися лише **за умови, що в текстах товарних позицій або в Примітках до розділів чи груп не зазначене інше**. Наприклад, Примітка 4 б) до групи 97 вимагає, щоб товари, що підходять за описом як до товарних позицій 9701-9705, так і до товарної позиції 9706, класифікувалися в одній з попередніх товарних позицій. Такі товари повинні класифікуватися відповідно до Примітки 4 б) до групи 97, а не відповідно до цього Правилу.

ПРАВИЛО 3 а)

III. Перший метод класифікації наводиться в Правилі 3 а), відповідно до якого товарній позиції, що забезпечує найбільш конкретний опис товарів, надається перевага перед товарною позицією, що дає більш загальний опис. Недоцільно встановлювати жорсткі правила, відповідно до яких можна визначити, чи дає одна товарна позиція більш конкретний опис товару, ніж інша, але в цілому слід зазначити, що:

а) товар більш конкретно характеризується за його назвою, ніж за назвою групи товарів (наприклад, електробритви і машинки для стрижки волосся з умонтованим електродвигуном включені в товарну позицію 8510, а не в товарну позицію 8508 як ручні електромеханічні інструменти чи в товарну позицію 8509 як електромеханічні побутові апарати з умонтованим електродвигуном);

б) якщо товари відповідають опису, що більш чітко ідентифікує їх, то цей опис є конкретнішим ніж той, за яким ідентифікація менш повна.

Прикладами останньої категорії товарів є:

1) текстильні килимки для салону автомобіля слід класифікувати не як частини та пристрої для автомобіля в товарній позиції 8708, а в товарній позиції 5703, де вони більш точно описані як килими;

2) не укладене в раму безпечне скло зі зміцненого (загартованого) чи багатопарового скла певної форми для застосування в літаках слід класифікувати не в товарній позиції 8803 як частину виробів товарної позиції 8801 чи 8802, а в товарній позиції 7007, де воно більш точно описано як безпечне скло.

Але якщо в двох чи більше товарних позиціях згадується лише частина матеріалів чи речовин, що входять до складу сумішей чи багатокomпонентних виробів, або лише частина виробів у наборі для роздрібно́ї торгівлі, то ці товарні позиції слід розглядати як рівнозначні конкретні описи цих товарів, навіть якщо одна з них дає більш повний і конкретний опис, ніж інші. У таких випадках класифікація товарів повинна здійснюватися за Правилем 3 б) чи 3 в).

ПРАВИЛО 3 б)

Другий метод стосується тільки:

i) сумішей;

ii) багатокomпонентних товарів, складених з різних матеріалів;

iii) багатокomпонентних товарів, складених з різних компонентів;

iv) товарів, що входять у набір для роздрібно́ї торгівлі.

Він використовується лише в тому разі, якщо Правило 3 а) не прийнято.

VII. У всіх цих випадках товари повинні класифікуватися так, начебто вони складаються лише з матеріалу чи компонента, що **надає їм основної розпізнавальної ознаки** в тій мірі, в якій цей критерій застосовний.

VIII. Основна розпізнавальна ознака (критерій) може визначатися різними чинниками залежно від виду товару. Вона може, наприклад, визначатися природою матеріалу чи компонента, його об'ємом, кількістю, масою, вартістю або роллю, що відіграє цей матеріал чи компонент у використанні товару.

1. Застосовуючи це Правило до багатокomпонентних товарів, виготовлених з різних компонентів, слід брати до уваги не тільки ті товари, в яких ці компоненти приєднані один до одного, утворюючи практично нерозривне ціле, але і товари з розділними компонентами, **за умови**, що ці компоненти пристосовані один до одного, доповнюють один одного та узяті разом утворюють одне ціле, що звичайно не дозволяє виставляти їх для продажу як окремі частини.

Прикладами останньої категорії товарів є:

1) попілнички, які складаються з підставки, що включає змінну чашу для попелу;

2) стелажі для домашнього зберігання спецій, які складаються зі спеціальної рами (звичайно дерев'яної) і відповідної кількості порожніх місткостей для спецій визначеної форми і розміру.

Компоненти таких багатокomпонентних товарів, як правило, укладаються в загальне упакування.

X. Застосовуючи це Правило, слід враховувати, що термін "товари, що надходять у продаж у наборах для роздрібно́ї торгівлі" стосується товарів, які:

а) складаються принаймні з двох різних виробів, які, на перший погляд, класифікуються у різних товарних позиціях. З цієї причини, наприклад, шість виделок для фанд'ю не можуть розглядатися як набір з погляду застосування цього Правилу;

б) складаються з компонентів, зібраних разом з метою задовольнити конкретну потребу чи виконати певну роботу;

в) паковані так, що не вимагають перепакування для продажу споживачеві (наприклад, у коробках чи ящиках).

Цей термін, отже, означає набори, що складаються, наприклад, з різних харчових продуктів, призначених для використання разом під час приготування готової до вживання страви.

Приклади наборів, що можуть класифікуватися відповідно до Правил 3 б):

а. Набори, що складаються з бутерброда з яловичиною, з сиром чи без нього в здобній булочці (товарна позиція 1602), упаковані з картопляними чіпсами (смаженими у фриттурі) (товарна позиція 2004); класифікуються в товарній позиції 1602.

б. Набори, компоненти яких призначені для спільного використання під час приготування спагеті, що містять пакет сирих спагеті (товарна позиція 1902), маленький пакет тертого сиру (товарна позиція 0406) і маленьку консервну баночку томатного соусу (товарна позиція 2103), упаковані в картонну коробку; класифікуються в товарній позиції 1902.

Правило, проте, не поширюється на набори продуктів, упакованих разом, і які складаються, наприклад, з:

- банки креветок (товарна позиція 1605), банки гусячої печінки (товарна позиція 1602), банки сиру (товарна позиція 0406), банки бекону скибочками (товарна позиція 1602) і банки ковбасок (товарна позиція 1601);

- пляшки спиртного напою товарної позиції 2208 і пляшки вина товарної позиції 2204.

Для цих двох прикладів, а також для подібних до них продовольчих наборів кожен продукт слід класифікувати окремо у відповідній йому товарній позиції.

Набори для перукаря, що складаються з електричної машинки для стрижки (товарна позиція 8510), гребінця (товарна позиція 8213), щітки (товарна позиція 9603) і рушника з тканини (товарна позиція 6302), покладені в плеканий футляр (товарна позиція 4202), класифікуються в товарній позиції 8510.

Креслярські набори, що складаються з лінійки (товарна позиція 9017), дискового калькулятора (товарна позиція 9017), транспортира (товарна позиція 9017), олівця (товарна позиція 9609) і стругачки для олівців (товарна позиція 8214), покладені в пластмасовий пенал (товарна позиція 4202); класифікуються в товарній позиції 9017.

Для згаданих вище наборів класифікація проводиться за одним чи декількома разом узятих компонентів, які можуть розглядатися як такі, що надають набору в цілому його основну розпізнавальну ознаку. Це Правило не застосовується до товарів, що складаються з окремо упакованих складових частин, поданих разом, неонов'язково в одному загальному упакуванні, у визначених кількісних співвідношеннях для промислового виробництва, наприклад, напоїв.

ПРАВИЛО 3 в)

XII. Коли товари неможливо класифікувати відповідно до Правил 3 а) чи 3 б), їх слід класифікувати в останньої за зростанням кодів товарній позиції, серед тих, які в однаковій мірі прийнятні для розгляду під час класифікації цих товарів.

Рис. 4.7 Пояснення до правила 3

ПРАВИЛО 4

Товари, які не можуть бути класифіковані згідно з наведеними вище Правилами, класифікуються у товарній позиції, яка відповідає найбільш подібним товарам, що розглядаються.

Це Правило поширюється на товари, які не можуть бути класифіковані за Правилами 1-3. Воно передбачає класифікацію цих товарів у товарній позиції, до якої відносяться найбільш подібні до них товари.

Під час класифікації за Правилем 4, подані товари потрібно зіставити з схожими (аналогічними) товарами для того, щоб визначити ті товари, до яких перші найбільш подібні. Подані товари класифікуються в тій же товарній позиції, що й товари, до яких вони найбільш подібні.

III. Схожість (подібність) товарів може залежати від багатьох чинників, таких як вигляд, властива особливість, призначення.

Рис. 4.8 Пояснення до правила 4

ПРАВИЛО 5

На додаток до наведених Правил для зазначених нижче товарів застосовуються такі правила:

а) футляри для фотоапаратів, музичних інструментів, зброї, креслярського приладдя, прикрас, а також подібна тара (упаковка), яка має особливу форму і призначена для зберігання відповідних виробів або наборів виробів, придатних для довготермінового використання, і подана разом з виробами, для яких вона призначена, класифікуються разом з упакованими у них виробами. Однак ця вимога не поширюється на тару (упаковку), яка становить разом з виробами одне ціле і надає останньому істотно інший характер;

б) відповідно до зазначеного вище Правила 5 а) пакувальний матеріал та пакувальні контейнери, що поставляються разом з товарами, слід класифікувати разом, якщо вони відносяться до такого типу упаковки, яка використовується для упакування цих товарів. Однак це положення є необов'язковим у разі, коли ці пакувальні матеріали або контейнери придатні для повторного використання.

ПРАВИЛО 5 а)(футляри, коробки та аналогічні контейнери)

Це Правило поширюється лише на такі контейнери, які:

1) мають особливу форму або підігнані так, щоб містити конкретний виріб чи набір виробів, тобто вони сконструйовані спеціально для конкретного виду виробу. Деякі з контейнерів повторюють форму виробу, який вони містять;

2) придатні для тривалого використання, тобто вони мають таку ж довговічність, як і самі вироби, для яких вони призначені. Ці контейнери служать також для забезпечення збереженості виробів, коли вони не використовуються (наприклад, під час перевезення чи зберігання). Ці критерії відрізняють їх від звичайного упакування;

3) подані разом з виробами, для яких вони призначені, незалежно від того, що самі вироби можуть бути упаковані окремо для зручності транспортування. Подані окремо, ці контейнери класифікують у відповідних їм товарних позиціях;

4) являють собою контейнери такого виду, що звичайно продаються разом з відповідним виробом;

5) не додають цілому основної властивості.

Прикладами контейнерів, поданих разом з призначеними для них виробами, які слід класифікувати відповідно до цього Правила, є:

1) футляри і коробочки для ювелірних виробів (товарна позиція 7113);

2) футляри для електробритв (товарна позиція 8510);

3) футляри для біноклів і телескопів (товарна позиція 9005);

4) футляри та чохла для музичних інструментів (наприклад, товарна позиція 9202);

5) футляри та чохла для зброї (наприклад, товарна позиція 9303).

III. Прикладами контейнерів, що не підпадають під це Правило, є такі контейнери як срібна чайниця з вмістом чи декоративна керамічна вазочка, що містить солодощі.

ПРАВИЛО 5 б)(пакувальні матеріали і пакувальні контейнери)

1. Це Правило регулює класифікацію пакувальних матеріалів і пакувальних контейнерів, звичайно використовуваних для пакування товарів, до яких вони відносяться. Однак це положення не діє в тих випадках, коли ці пакувальні матеріали або пакувальні контейнери явно можуть бути використані повторно, наприклад, деякі сталі чи залізни балони, цистерни для стиснутого чи скрапленого газу.

2. Це Правило другорядне щодо Правила 5 а), тому класифікацію чохла, футлярів та їм подібних контейнерів, згаданих у Правилі 5 а), слід проводити відповідно до цього Правила.

Рис. 4.9 Пояснення до правила 5

ПРАВИЛО 6

Для юридичних цілей класифікація товарів у підпозиціях будь-якої товарної позиції проводиться відповідно до назви підпозицій і приміток, які стосуються підпозицій, а також вищезазначених Правил, за умови, що порівнювати можна лише підпозиції одного рівня. У цілях цього Правила також можуть застосовуватися відповідні примітки до розділів та груп, якщо не обумовлено інше.

Правила 1-5, згадані вище, застосовні з відповідними змінами і для класифікації на рівні підпозицій у межах однієї і тієї ж товарної позиції.

У Правилі 6 нижчезазначені вирази мають такі закріплені за ними значення:

а) “підпозиції одного рівня” - підпозиції з одним дефісом (рівень 1) чи підпозиції з двома дефісами (рівень 2).

Так, під час порівняльного аналізу двох чи більше підпозицій з одним дефісом у межах однієї товарної позиції за Правилем 3 а), можливість віднесення товару до однієї з них повинна визначатися лише за описом товару в цих підпозиціях з одним дефісом. Після того як підпозиція з одним дефісом, що дає найбільш конкретний опис товару, обрана і якщо сама підпозиція поділяється, тоді і тільки тоді береться до уваги опис на рівні підпозицій з двома дефісами і вибирається одна з них;

б) “якщо не зазначено інше” - крім випадків, коли Примітки до розділу чи групи несумісні з текстом підпозицій чи Примітками до підпозицій.

Це має місце, наприклад, у групі 71, де значення терміна “платина” в Примітці 4 б) до групи відрізняється від значення терміна “платина” в Примітці 2 до підпозицій. Тому у випадку інтерпретації підпозицій 7110 11 та 7110 19 застосовується Примітка 2 до підпозицій, а не Примітка 4 б) до групи.

III. Зміст підпозиції з двома дефісами не повинен виходити за межі тієї підпозиції з одним дефісом, до якої належить ця підпозиція з двома дефісами; а зміст підпозиції з одним дефісом не повинен виходити за межі тієї товарної позиції, до якої належить ця підпозиція з одним дефісом.

Основною одиницею виміру та обліку (далі - ОВО) кількості товарів в УКТЗЕД є одиниця маси - кілограм (кг). У разі потреби для цілей тарифного регулювання, нетарифного регулювання (ліцензування, квотування тощо), збору та оброблення статистичних даних застосовуються додаткові ОВО.

У третій графі УКТЗЕД наведено додаткові ОВО; знак "-" означає, що додаткової ОВО немає, тобто використовується основна ОВО - кілограм. Перелік ОВО, які використовуються в УКТЗЕД зображено на рис.4.11.

Рис. 4.10 Пояснення до правила 6

Умовне позначення	Назва	Перелік скорочень та символів	
Основна одиниця		УКТЗЕД	Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності
кг	кілограм	ГС	Гармонізована система опису та кодування товарів
Додаткові ОВО		ASTM	American Society for Testing Materials (Американське об'єднання випробувань матеріалів)
брутто-реєстр. т	брутто-реєстрова тонна	INN	International non-proprietary name (Міжнародна непатентована назва)
вантажпідйом. метрич. т	вантажопідйомність у метричних тоннах	INNМ	International non-proprietary name Modified (Міжнародна модифікована непатентована назва)
г	грам	ISO	International on standartization organization (Міжнародна організація по стандартизації)
г поділ. ізотоп	грам подільних ізотопів	Бк	беккерель
кар	карат метричний (= 200 мг)	В	вольт
м ²	квадратний метр	Вт	ват
кг N	кілограм азоту	Гц	герц
кг КОН	кілограм гідроокису калію	кВ·А	кіловольт-ампер
кг NaOH	кілограм гідроокису натрію	квар	кіловольт-ампер реактивний (кіловар)
кг К ₂ O	кілограм оксиду калію	кВт	кіловат
кг Н ₂ O ₂	кілограм пероксиду водню	А	ампер
кг Р ₂ O ₅	кілограм п'ятиокису фосфору	кВ	кіловольт
кг С ₅ H ₁₄ CINO	кілограм хлорид холіну	МВт	мегават
кг мет. ам.	кілограм метиламіну	т	тонна
кг сух. 90 % реч	кілограм сухої на 90 % речовини	кг	кілограм
кг U	кілограм урану	г	грам
м ³	кубічний метр	м	метр
Ki	кюри	см	сантиметр
л	літр	см ²	квадратний сантиметр
л 100 % спирт	літр чистого (100 %) спирту	см ³	кубічний сантиметр
м	метр	мм	міліметр
пар	пара (2 шт.)	мкм	мікрометр
100 шт	сто штук	Н	ньютон
тис. м ³	тисяча кубічних метрів	мН	міліньютон
тис. л	тисяча літрів	кН	кілоньютон
тис. шт	тисяча штук	кПа	кілопаскаль
тис. кВт·год	тисяча кіловат-годин	мас. %	відсоток вмісту за масою
шт	штука	об. %	відсоток вмісту за об'ємом
		М-	мета-
		О-	орто-
		П-	пара-
		К	кельвін
		° С	градус Цельсія
		бар	бар (= 10 ⁵ Па)
		Кбіт	кілобіт (1024 біт)
		Мбіт	мегабіт (1048576 біт)
		%	відсоток

Рис.4.11 Перелік ОВО, які використовуються в УКТЗЕД

3.3. Контроль правильності класифікації

Митні органи класифікують товари, тобто відносять їх до класифікаційних групувань, зазначених в УКТЗЕД. Рішення митних органів щодо класифікації товарів для митних цілей є обов'язковими для підприємств і громадян.

Декларування товарів здійснюється митним брокером, який використовує право класифікації заявленого товару по поданих документах. При здійсненні митного оформлення та догляду товарів інспектор митниці перевіряє правильність класифікації товарів. У випадку виникнення сумнівів посадова особа митних органів може здійснити класифікацію товарів згідно з УКТЗЕД. Для вирішення особливо складних та спірних випадків класифікації товарів згідно з УКТЗЕД у митних органах створені відповідні підрозділи — відділи тарифів та митної вартості.

З метою встановлення достовірних відомостей про товари та їх відповідності опису класифікаційних групувань УКТЗЕД митні органи можуть вимагати від суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та громадян зразки товарів та достовірні документи на такі товари для прийняття класифікаційного рішення.

До достовірних документів відносяться: оригінали або завірені відправником (одержувачем) копії відомостей про фізико-хімічні властивості, основні стадії технології виробництва та призначення (використання) товарів. Достовірними документами вважаються офіційно видані книги, державні стандарти, технічні умови, каталоги фірм-виробників, креслення виробів з підписами виконавців та посадових осіб, які їх перевірили.

Техніко-технологічна документація необхідна для скорочення часу лабораторної експертизи, зменшення фінансових витрат і безпомилкового встановлення відомостей про товари та їх відповідність опису класифікаційних групувань УКТЗЕД. Ненадання матеріалів та товарознавчої інформації може бути причиною затримки митного оформлення товару. У випадку відмови суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності надати інформацію про товар митний орган має право відмовити йому в митному оформленні цього товару.

Підрозділом може бути ініційоване проведення повторного огляду товару для уточнення наявності ознак товару, що є визначальними для їх класифікації згідно з УКТЗЕД. За потреби уточнення хімічних, фізичних характеристик товару, що не визначаються візуально та потребують інших методів дослідження, цим підрозділом готується звернення та ініціюється взяття проб і зразків для проведення експертизи в митній лабораторії. Взяття проб та зразків проводиться відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України.

У запитах до митної лабораторії зазначаються питання, при отриманні відповідей на які можна буде провести однозначну класифікацію товарів. У випадку відсутності технічних чи інших можливостей проведення досліджень у митній лабораторії за місцезнаходженням митних органів можливе звернення до

центральної митної лабораторії та спеціалізованих акредитованих лабораторій.

Після проведення необхідних досліджень їх результати оформлюються у вигляді висновків. Ці висновки є підставою для прийняття остаточного рішення по класифікації товару. При цьому слід зауважити, що Держмитслужбою встановлюються певні терміни на проведення лабораторних досліджень та на проведення класифікації товарів.

З технічної точки зору класифікація товарів, проведена митними органами, здійснюється відповідно до загальних принципів ведення Гармонізованої системи опису і кодування товарів, правилами її тлумачення, прийнятими вимогами й умовами класифікації. Рішення по класифікації товарів оформлюється за встановленою формою і є обов'язковими для підприємств і громадян при митному оформленні товарів.

Розгляд класифікаційних питань, розв'язати які через їх складність не може підрозділ митниці нижчого рівня, передається митному органу вищого рівня з пропозицією по встановленню коду товару та з наданням наявних документів. Митний орган вищого рівня має право скасувати або змінити класифікаційне рішення, винесене підпорядкованим йому митним органом, якщо таке рішення прийнято на основі неповної або недостовірної інформації, а також у разі встановлення порушення правил класифікації товарів згідно з УКТЗЕД.

Митне оформлення товарів, проби і зразки яких бралися на дослідження, може бути закінчене тільки після отримання митним органом, де зберігаються ці товари, результатів дослідження. Рішення, прийняте митним органом на підставі результатів проведеного лабораторного дослідження, доводиться до відома власників вантажу і є обов'язковим для підприємств і громадян при митному оформленні товарів. Але слід зауважити, що рішення митних органів про класифікацію товарів використовуються лише для митних цілей і не призначені для використання іншими органами.

Порядок надання зразків товарів та техніко-технологічної документації на них, строки і порядок проведення експертизи, а також порядок розпорядження зразками та документацією визначаються Кабінетом Міністрів України.

Збільшення обсягів та зміни в структурі міжнародної торгівлі обумовлюють необхідність внесення доповнень, змін та уточнень УКТЗЕД. Необхідне також здійснення відстеження змін та доповнень до міжнародної основи УКТЗЕД, пояснень та інших рішень по тлумаченню цієї основи, що приймаються Всесвітньою митною організацією.

Введення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності є одним з основних завдань митних органів по реалізації митної політики України (рис.4.12).

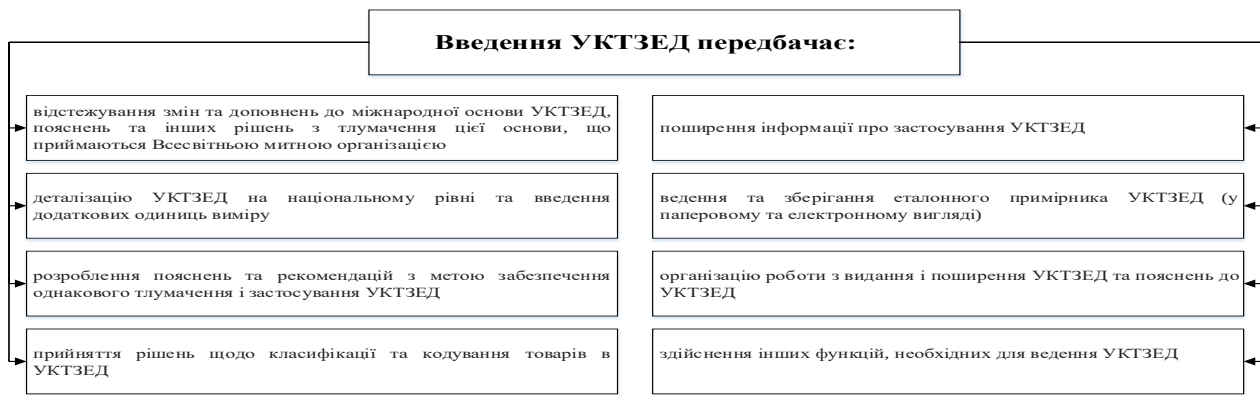

Рис. 4.12. Основні завдання УКТЗЕД

Ведення УКТЗЕД здійснює спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в галузі митної справи в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. При цьому Держмитслужбою України здійснюється розроблення пояснень та рекомендацій для застосування УКТЗЕД як невід'ємний допоміжний інструмент, за сприянням якого створюються умови для класифікації товарів лише в одній товарній підкатегорії. В Україні ще триває розроблення національних Пояснень до УКТЗЕД, а до його розробки як допоміжний матеріал застосовуються Пояснення до Товарної Номенклатури зовнішньоекономічної діяльності Співдружності незалежних держав.

За поданням центральних органів виконавчої влади або з власної ініціативи за погодженням із зацікавленими центральними органами виконавчої влади Держмитслужба приймає рішення про проведення деталізації товарів в УКТЗЕД на національному рівні з урахуванням загальноприйнятих правил класифікації товарів у Гармонізованій системі опису та кодування товарів. Така деталізація здійснюється до десятого знака коду (товарна підкатегорія) з метою забезпечення захисту національного товаровиробника шляхом застосування заходів тарифного й нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності та вдосконалення статистичного обліку.

Застосування десятизначного коду дало змогу, не порушуючи міжнародної основи УКТЗЕД, враховувати національні інтереси розвитку та захисту внутрішнього ринку. Наприклад, для забезпечення умов контролю зовнішньоекономічних операцій з товарами, що мають суттєвий вплив на захист природного середовища, шляхом застосування різного дев'ятого та десятого знаків коду товару класифікувати пряжу з різним коефіцієнтом скрученості у різних підкатегоріях (5205 15 10 10, 5205 15 10 90).

Пропозиції про внесення змін і доповнень до Митного тарифу України у зв'язку зі змінами міжнародних основ УКТЗЕД надсилаються Держмитслужбою Митно-тарифній раді для врахування при підготовці пропозицій про внесення змін і доповнень до Митного тарифу України відповідно до чинного законодавства. Ці зміни затверджуються законом України.

Відсутність чіткої класифікації визначення товару приводить до значних втрат бюджету країни. Прикладом цього може служити ситуація, яка склалася на ринку охоронних пристроїв для автомобілів в Україні. В УКТЗЕД України відсутній товарний код для класифікації охоронних автомобільних систем. Тому, як правило, електронні засоби охорони для автомобілів імпортуються під кодом 853180900 "Пристрої сигналізації інші", а механічні — 830120000 "Замки для установки в транспортні засоби".

Обсяги імпорту за даними кодами становлять всього декілька десятків тисяч доларів США. Разом з тим проведені нами дослідження на ринку автомобільних сигналізацій в Україні показали, що загальні обсяги продажу систем автосигналізації у 2000 році становили 12—15 млн дол. США. При цьому на 95 % попит задовольнявся за рахунок імпорту, а тільки 5 % за рахунок національного виробника.

Зрозуміло, що значна частина ввезеної охоронної сигналізації імпортується або через систему заниження митної вартості, або під іншими товарними кодами, які дозволяють мінімізувати митні платежі. Значна розбіжність між обсягами реалізації імпорту та митними надходженнями, на наш погляд, свідчить про застосування обох схем одночасно.

НАСЛІДКИ НЕВІРНОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ ТОВАРІВ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ

Перш за все невірна класифікація може привести до складання протоколу про порушення митних правил накладення штрафу в розмірі 100% вартості цих товарів, це пов'язано з диференційованою ставкою мита на різні товари, яка встановлюється Єдиним митним тарифом України як зводу ставок митних зборів на експортовані та імпортовані товари, навіть помилка в класифікації товару на рівні товарної підкатегорії може привести до фатальних наслідків, якщо буде доведено, не заява за встановленою формою точних та достовірних відомостей, які привели до НЕ доборо митних платежів.

Крім тарифного регулювання за кодом товару згідно з УКТ ЗЕД, митниця контролює не тарифне регулювання до якого відносяться заходи прямого обмеження такі як: ліцензування і квотування, заборона на ввезення або вивезення, технічні, санітарні, ветеринарні, фітосанітарні, екологічні стандарти. Чи не правильна класифікація товару може призвести до не підготовленою суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності до вище згаданих обмежень, тому що інформація по якій тарифного обмеження збирається виходячи з коду товарної номенклатури зовнішньоекономічної діяльності, і комерційного найменування товару. Володіючи заздалегідь достовірною інформацією по якій тарифного регулювання ви будете підготовлені і заздалегідь зможете отримати, дозвільні документи інших органів, які необхідні для проходження митних формальностей, більш детально підрахувати всі митні витрати, а в разі обмеження щодо ввезення або вивезення товарів, відмовитися від укладення угоди, що допоможе вам заощадити фінансові та часові витрати.